

4. Kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego Krakowa

4.1. Rozwój funkcji metropolitalnych

Realizacja głównego celu rozwoju - wzrostu konkurencyjności i atrakcyjności Miasta jako europejskiego ośrodka kultury, nauki i sztuki, turystyki, a także nowoczesnej technologii - wymaga przede wszystkim wykorzystania tych uwarunkowań Miasta, które już dziś stanowią jego najsilniejsze walory, a także podjęcia działań na rzecz rozwoju funkcji metropolitalnych¹, które w przyszłości przesądzać będą o jego znaczeniu.

Procesy integracji europejskiej, wzrost kontaktów międzynarodowych (politycznych, społecznych, naukowych i gospodarczych), rozwój turystyki (w tym turystyki specjalizowanej), owocować będą wykształcaniem się w Europejskiej Sieci Miast ośrodków specjalizujących się w realizacji tych funkcji. Kraków ma wielką szansę dołączyć do tego grona pod warunkiem przyspieszenia i koncentracji działań zmierzających do stałego podnoszenia konkurencyjności i rangi Miasta.

Do najważniejszych kierunków działań w tym zakresie zaliczyć należy:

- wspieranie rozwoju wyższych uczelni i ośrodków naukowych w powiązaniu z ośrodkami wysokich i czystych technologii,
- wspieranie rozwoju instytucji kultury,
- wspieranie rozwoju turystyki oraz bazy rekreacyjnej i uzdrowiskowej,
- wspieranie rozwoju funkcji administracyjnych oraz funkcji gospodarczo-finansowych,
- pozyskiwanie inwestorów i realizacja inwestycji o znaczeniu metropolitalnym.

Rozwój wyższych uczelni i ośrodków naukowych

Potencjał intelektualny Krakowa oraz tradycje ośrodka akademickiego zobowiązują do podjęcia działań mających na celu umocnienie znaczenia tych funkcji.

Nowe inwestycje w zakresie nauki – budowy, rozbudowy, adaptacje i modernizacje prowadzone we wszystkich uczelniach krakowskich - stwarzają podstawy do umocnienia funkcji Krakowa jako centrum naukowo – akademickiego.

Poza istniejącymi obecnie tradycyjnymi ośrodkami akademickimi do kluczowych obszarów rozwojowych nauki należą:

- III Kampus UJ w Pychowicach,
- II Kampus AGH w Mydlnikach,
- Obszar Politechniki Krakowskiej w Czyżynach,
- Obszar rozwojowy Collegium Medicum w Prokocimiu.

Wśród działań wspomagających inwestycje z zakresu nauki głównym zadaniem Miasta jest:

- realizacja ogólnomiejskiej infrastruktury technicznej związanej z funkcjonowaniem uczelni,
- wspieranie rozwoju infrastruktury informatycznej i telekomunikacyjnej,
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej i łączności z centrum za pośrednictwem środków transportu zbiorowego, a w szczególności szynowego,

---

¹ Trafas K., Zborowski A. „Metropolia Krakowa. Krakowski obszar metropolitalny”

- realizacja w ramach projektów miejskich wspólnych przedsięwzięć na rzecz rozwoju przestrzeni publicznych w obszarach rozwojowych,
- sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- udostępnianie terenów dla inwestycji w obszarach aktywizacji zgodnie z polityką Miasta.

Rozwój ośrodków nowoczesnych i czystych technologii

Kraków aspiruje do roli centrum rozwoju sektora nowoczesnych technologii. Przyciągnięcie inwestycji w dziedzinie wysokich technologii, nieinwazyjnych dla środowiska przyrodniczego i kulturowego, stworzy nowe możliwości zatrudnienia wysoko-wykwalifikowanej kadry rekrutującej się spośród absolwentów krakowskich uczelni oraz będzie impulsem dla uruchomienia, we współpracy ze światem nauki, procesów innowacyjnych w krakowskich firmach.

Integracja działań ośrodków naukowych i ośrodków wysokich technologii będzie dynamizowała rozwój nowoczesnych systemów, efektywny transfer technologii poprzez podjęcie wspólnych działań mających na celu bezpośrednie wykorzystanie doświadczeń i możliwości środowiska naukowego przez firmy i ośrodki badawcze oraz szybkie zastosowanie (wdrażanie) wyników badań naukowych w praktyce.

Jednym z podstawowych przedsięwzięć, które już teraz integrują środowiska naukowe i firmy związane z przemysłem wysokich technologii jest Krakowski Park Technologiczny.

Na terenie Parku mogą być lokalizowane firmy i ośrodki badawcze zajmujące się:

- rozwijaniem i transferem nowych technologii,
- wdrażaniem nowych technologii do produkcji,
- produkcją opartą na technologiach proekologicznych i high-tech (w tym biotechnologie, systemy informatyczne itp.),
- projektowaniem i wytwarzaniem związanym z szeroko pojętą ochroną środowiska (w tym niekonwencjonalnymi źródłami energii).

Głównymi działaniami Miasta ukierunkowanymi na tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków nowoczesnych technologii będą:

- wspieranie rozwoju Krakowskiego Parku Technologicznego poprzez współpracę w zakresie pozyskiwania firm chcących inwestować w specjalnej strefie ekonomicznej,
- wspieranie powstawania i rozwoju ośrodków wysokich technologii, w szczególności na terenie III Kampusu, Politechniki Krakowskiej w Czyżynach, II Kampusu AGH, obszaru CM w Prokocimiu oraz na terenach uczelni niepaństwowych,
- wspieranie powstawania innych ośrodków innowacji, jak również współpracy między szkolnictwem wyższym, instytucjami badawczo-rozwojowymi oraz sektorem prywatnym,
- opracowanie i wdrożenie programu wspierania rozwoju ośrodków nauki, innowacyjności i kreatywności oraz sektora wysokich technologii,
- koordynacja i zapewnienie spójności polityki samorządu z politykami ośrodków naukowych i instytucji rozwojowych związanych z rozpowszechnianiem wiedzy, takich jak promocja innowacji, oświata, szkolenia zawodowe i uzupełniające, rozwój badań i technologii,
- przygotowanie atrakcyjnych ofert terenowych dla potencjalnych inwestorów sektora nowoczesnych technologii,
- promocja powiązań i współpracy pomiędzy firmami w celu stworzenia regionalnego rynku transferu technologii i wymiany doświadczeń,

- tworzenie jak najlepszych warunków dostępności komunikacyjnej Miasta zarówno z poziomu światowego i europejskiego, regionalnego i lokalnego, jak również usprawnienie funkcjonowania systemów transportowych w samym Krakowie,
- rozbudowa miejskiej infrastruktury komunalnej zapewniającej systemowy rozwój ośrodków akademickich i ośrodków rozwoju wysokich technologii,
- wspomaganie rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie informatyki i łączności umożliwiającej szybki „dostęp do wiedzy”.

Rozwój instytucji kultury

Bezpośredni związek ze wzrostem atrakcyjności Krakowa ma rozwój jego funkcji kulturalnych. Silne środowisko artystyczne Krakowa skupione wokół Akademii Sztuk Pięknych, Akademii Muzycznej, Wyższej Szkoły Teatralnej, a także wybitne indywidualności artystyczne i samodzielne grupy nie znajdują wystarczającej bazy i warunków do prezentacji dorobku twórczości. Artystyczny klimat Krakowa nie jest wystarczający w przypadku organizowania imprez najwyższej rangi, a także imprez masowych.

Do najpilniejszych zadań należą więc:

- rozbudowa Opery i Operetki przy ul. Lubicz,
- budowa Wielofunkcyjnej Hali Widowiskowo-Sportowej, o standardzie umożliwiającym organizację imprez widowiskowych i sportowych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym,
- budowa Centrum Koncertowo-Kongresowego umożliwiającego organizację festiwalu i imprez kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym.

Działania Miasta na rzecz rozwoju funkcji kulturalnych:

- wspieranie realizacji Opery i Operetki,
- opracowanie planu miejscowego i wspieranie budowy Centrum Kongresowo Koncertowego,
- ustalenie lokalizacji i wspieranie budowy Wielofunkcyjnej Hali Widowiskowo-Sportowej,
- wspieranie organizacji wysokiej rangi imprez kulturalnych,
- poprawa infrastruktury służącej działaniom kulturalnym,
- rozpowszechnianie, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, informacji o kulturze i o możliwościach zapoznania się z dziedzictwem kulturowym Krakowa.

Rozwój funkcji administracyjnych i gospodarczych

Ranga Miasta jako stolicy regionu wymaga inwestycji umożliwiających sprawne funkcjonowanie samorządu na poziomie lokalnym i regionalnym, obsługę mieszkańców Krakowa i regionu, a także inwestorów pragnących realizować swe zamierzenia w Krakowie i okolicach. Nowe zadania, w tym zakresie stworzy przystąpienie Polski do Unii Europejskiej i związane z tym faktem konieczne procesy dostosowawcze. Decydujące dla metropolitalnych aspiracji Krakowa będzie w tej sytuacji przystosowanie Miasta do przyjęcia nowych instytucji międzynarodowych. Miasto przygotowuje atrakcyjne oferty terenowe dla lokalizacji instytucji politycznych i społecznych organizacji międzynarodowych. Podjęte zostaną działania zmierzające do przyciągnięcia dalszych, znaczących na rynkach światowych firm i korporacji finansowych i gospodarczych.

Działania na rzecz rozwoju funkcji administracji i biznesu:

- powstanie Samorządowego Centrum Administracyjnego Krakowa,

- wspieranie lokalizowania w mieście siedzib instytucji międzynarodowych (UE) oraz firm otoczenia biznesu,
- wspomaganie rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie informatyki i łączności oraz wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego w pracy instytucji publicznych i gospodarczych,
- wspieranie powstania centrum wystawienniczego i targowego dającego możliwość organizowania imprez artystycznych i handlowych o różnym profilu i zasięgu,
- wspomaganie relokacji zakładów przemysłowych z obszaru śródmiejskiego na tereny rewitalizacji obszarów przemysłowych, w tym w szczególności w obszar Kraków-Wschód,
- wspieranie lokalizowania subcentrów logistycznych w obszarze Miasta, a w szczególności w obszarze Kraków-Wschód (np. Ruszcza, Centrum HTS).

Rozwój funkcji turystyki

Kraków oraz jego otoczenie posiada niekwestionowane walory, które czynią go celem podróży. Rozwój turystyki następować będzie w trzech kierunkach:

- turystyka wycieczkowa, której celem są kulturowe atrakcje Krakowa, w tym Kazimierza
- turystyka tranzytowa, dla której Kraków jest atrakcyjnym miastem na trasach podróży do Wieliczki, Zakopanego, Oświęcimia i Wadowic i w kierunku Karpat.
- turystyka biznesowa, której celem są ośrodki naukowe, biznesowe, kongresy i sympozja
- turystyka pielgrzymkowa związana z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, a także z innymi ośrodkami kultu religijnego

Według prognoz po chwilowym spadku liczba odwiedzających Kraków będzie rosła. Przyczyni się do tego między innymi fakt integracji z Unią Europejską i co za tym idzie większa promocja Miasta w świecie i Europie. Zmieni się struktura odwiedzin Krakowa z jednodniowych wycieczek w kierunku wzrostu pobytów kilkudniowych.

Szczególne znaczenie dla rozwoju turystyki mieć będzie rosnąca liczba pielgrzymów do sanktuarium Bożego Miłosierdzia a także rosnące zainteresowanie Krakowem – ośrodkiem nauki i biznesu.

Działania na rzecz rozwoju funkcji turystycznych

- działania na rzecz wzrostu dostępności Krakowa poprzez rozbudowę zewnętrznego układu drogowego, kolei regionalnej oraz Portu Lotniczego Kraków Balice,
- wspieranie rozwoju bazy hotelowej,
- działania na rzecz zagospodarowania terenów wokół sanktuarium Bożego Miłosierdzia,
- budowa centrum kongresowego, o programie właściwym dla rangi Krakowa jako centrum kultury, umożliwiającego obsługę kongresów o znaczeniu międzynarodowym,
- opracowanie programu aktywizacji Bulwarów Wiślanych,
- wprowadzenie atrakcyjnych ofert w zakresie kultury, wypoczynku, rekreacji i sportu,
- wykreowanie nowych produktów turystycznych poprzez zapewnienie funkcjonowania i rozwijanie kompleksowego systemu informacji turystycznej i kulturalnej, w tym nowoczesnej, interaktywnej sieci informacji internetowej,
- aktywna promocja Miasta.

Rozwój funkcji uzdrowiskowej Swoszowic i przyrodoleczniczej Matecznego

Metropolitalną rangę Krakowa podnosi położone w jego granicach Uzdrowisko Swoszowice i Zakład Przyrodoleczniczy Mateczny. Ich rozwój będzie miał duże znaczenie dla rozwoju turystyki w Krakowie.

Uzdrowisko „Swoszowice” mieści się w starych wyeksploatowanych obiektach wymagających kapitalnego remontu lub rekonstrukcji.

Opracowane plany rozwoju uzdrowiska przewidują podjęcie działań zmierzających do rozwoju istniejącego kompleksu. Do podstawowych przedsięwzięć w tym zakresie należą: uporządkowanie strefy ochronnej Zakładu Przyrodoleczniczego, modernizacja obiektów oraz budowa kompleksu szpitalno-sanatoryjnego, wprowadzenie właściwej gospodarki wodno-ściekowej oraz rozbudowa infrastruktury technicznej i drogowej, uporządkowanie istniejącego parku i otoczenia oraz nadanie odpowiedniego wyglądu estetycznego Zakładowi i jego otoczeniu.

Ujęcia artezyjskie Matecznego zlokalizowane są w zabytkowym parku, stanowiącym niewielką wyspę zieleni wśród uprzemysłowionej dzielnicy Podgórze. Teren parku ograniczony jest drogami E-7 i E-4 o wysokim natężeniu ruchu. Jedynie od strony północnej Zakład Przyrodoleczniczy Mateczny sąsiaduje z terenem zielonym. Występowanie artezyjskich nieskażonych wód leczniczych w centrum uprzemysłowionej dzielnicy Krakowa – Podgórze, jest ewenementem na skalę europejską. Niezbędne jest więc podjęcie odpowiednich prac dla wyznaczenia obszarów zasilania i ochrony złoża wód leczniczych Mateczny.

Działania Miasta wspomagające ochronę oraz rozwój Uzdrowiska Swoszowice i Zakładu Przyrodoleczniczego Mateczny:

- opracowanie i wdrożenie programu operacyjnego i projektów miejskich w celu wspierania rozwoju funkcji uzdrowiskowych,
- opracowanie planu miejscowego,
- wspomaganie rozwoju infrastruktury,
- realizacja koniecznych inwestycji drogowych.

Inwestycje o znaczeniu metropolitalnym

Poprzez aktywną politykę Miasta we współpracy z sektorem państwowym i prywatnym zostaną przygotowane i rozpoczęte inwestycje służące podnoszeniu rangi Miasta jako Europejskiego Centrum Kultury, miejsca spotkań i kontaktów politycznych i gospodarczych, centrum turystycznego, ośrodka nauki oraz nowoczesnej wytwórczości i innowacji o znaczeniu międzynarodowym.

Do najważniejszych zadań inwestycyjnych o znaczeniu dla metropolitalnej rangi Krakowa zalicza się:

- Parki Technologiczne,
- Nowe Centrum w rejonie Krakowskiego Centrum Komunikacyjnego,
- Port Lotniczy Kraków Balice,
- Centrum Kongresowe,
- III Kampus Uniwersytetu Jagiellońskiego,
- Papieska Akademia Teologiczna w ramach III Kampusu UJ,
- Centrum Wystawiennicze i Targowe,
- Wielofunkcyjna Hala Widowiskowo-Sportowa,
- Opera i Centrum Koncertowe (alt. – Centrum Koncertowo-Kongresowe),
- Ośrodki rekreacji i sportu (Zakrzówek, Przystanek Rusiecki, Bagry, Krakowskie Centrum Sportów Wodnych),
- Samorządowe Centrum Administracyjne Krakowa.

oraz działania inwestycyjne w obszarach:

- wokół sanktuarium Bożego Miłosierdzia,
- Uzdrowiska Swoszowice i Zakładu Przyrodoleczniczego Mateczny.

Zapewnienie warunków przygotowania i realizacji inwestycji o znaczeniu metropolitalnym wymaga przede wszystkim:

- ustalenia hierarchii i kolejności przygotowania i podejmowania inwestycji
- pozyskania inwestorów (opracowania montażu finansowego)
- przygotowania planów działań w ramach projektów miejskich
- sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- przygotowanie terenów dla inwestycji.

Prowadzone będą także działania wspierające inne inwestycje o znaczeniu metropolitalnym, które wzmacniać będą rangę i prestiż Miasta jako ośrodka nauki, nowoczesnych technologii i kontaktów międzynarodowych.